

Una via d'escalada de màxima dificultat, culminada per Iker i Eneko Pou, propicia un debat sobre la massificació en aquesta muntanya

La ruta més fugaç de Montserrat

ROSA M. BOSCH
Barcelona

Encara que s'intueix que entre els segles XIV i XV els ermitans de Montserrat ja feien una cosa semblant a escalar, la primera ascensió documentada data del 25 de setembre del 1851 a càrrec de José Pujol i Francisco López, al Montcau. Des d'aleshores ha plogut molt. Es calcula que ara hi ha més de 5.000 vies d'escalada a Montserrat, una de les quals, la considerada més avantguardista i exigent físicament, la Tarragó, completada per primera vegada en estil lliure – sense utilitzar les assegurances o punts de suport fixats a la paret per progressar per la mateixa – pels germans bascos Iker i Eneko Pou, el 5 de novembre passat.

Aquesta és una de les grans novetats que incorporava Montserrat al seu generós catàleg d'ascensions, uns dies després que el Patronat de la Muntanya de Montserrat decretés una moratòria de dos anys en l'obertura de no-

ves vies d'escalada. Però la ruta culminada pels Pou, a més de futurista, s'ha revelat fugaç, molt fugaç. David Tarragó la va obrir –va col·locar ancoratges per evolucionar per la paret– el 2002, però durant tot aquest temps ningú no l'havia pujat. Els escaladors que freqüenten Montserrat, com Armand Ballart, expliquen que és extremadament complicada, discorre per una paret de més de 200 metres al Platan de Diables, amb una grau de dificultat 8 (d'una escala on la màxima exigència és

L'OBJECTIU DELS POU

Que Montserrat atregui escaladors de fora amb el ganxo d'una via futurista

EL MONESTIR I LA MUNTANYA

Ramon Oranias manté la tradició escaladora dels monjos benedictins

nou). A Montserrat no n'hi ha cap altra de vuitè grau. Però en transcendir l'èxit dels Pou, que representen l'elit de l'escalada i han evolucionat per parets de tot el món, es van activar algunes alarmes. Els Pou, que van invertir prop de dos mesos en aquest projecte, van encadenar en estil lliure aquesta via el 5 de novembre, però al cap de pocs dies algú, molt experimentat, es va dedicar a extreure tots els ancoratges de la paret per impedir que ningú no pogués tornar a enfilar-s'hi. Iker i Eneko es van adonar de la jugada quan es disposaven a filmar més imatges de l'ascensió per a un documental.

Els veterans de Montserrat sospiten qui hi ha darrere d'aquests fets. "Quan Tarragó la va equipar va ser molt criticat ja que discorria per sobre de quatre vies més ja obertes, això es considera poc ètic. Aquesta ruta estava condemnada a mort", considera David Hita, autor de *Montserrat. Guia d'escalades del vessant nord* (Desnivel). Hita admet la dificultat i elogia la feina dels Pou, però reitera que "feia anys que es volia desmuntar aquesta via, però

Iker Pou, de 37 anys, evolucionant per la ruta Tarragó

ningú no ho havia fet per mandra". La il·lusió dels Pou era "posar Montserrat al segle XXI", que un itinerari tan "avantguardista" servís de ganxo per atreure esportistes de tot el món al bressol de l'escalada a Catalunya,

com ha succeït en altres llocs. "A Montserrat hi va molta gent, però poca de fora a causa del tipus de roca, conglomerat. Tenen més sortida altres zones", afegeix Hita, que subratlla: "S'ha explotat la muntanya de manera brutal, en

JORDI CANYIGUERA

GERMA MIRALDA

Ramon Oranias, fotografiat el martres en Montserrat

ta, quien considera que "se ha explotado la montaña de manera brutal, en cualquier sitio de siete u ocho metros abren vías, tantas que Montserrat se ha masificado. La parte baja se ha destruido, el problema es que el acceso es muy

fácil". Por eso el Patronat de la Muntanya de Montserrat decidió hace unos meses echar el freno al entender que "el número de vías sin control ha llegado a un nivel de saturación preocupante". Además, lamentan "el desorden gene-

ral escaladores anónimos desequilibran rutas y sacan anclajes sin avisar con el consiguiente riesgo que esto supone".

El respeto al medio ambiente ya no es el denominador común en este mundo. Los montañeros

de la vieja escuela, como el monje Ramon Oranias, se aproximaron a la escalada fascinados por la naturaleza y por esa orografía característica de Montserrat. Oranias empezó a subir por las paredes montserratinas nada más instalarse en

el monasterio, hace 40 años. Ahora tiene 67. Actualmente es el único monje escalador, aunque está transmitiendo sus conocimientos a un novicio para que no se rompa la tradición. En los años cuarenta del pasado siglo, un grupo de benedictinos se aficionó a este deporte; entre ellos estaba el padre Guu Camps, uno de los promotores, según relata Josep Fatjó en *Historia de l'escalada a Montserrat* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat). "A mi me enseñaron los padres Salvador Plans, Ramon Ribera y Gabriel Relats. Hasta que llegaron los Bombers de la Generalitat, en 1986, formamos un grupo de socorro para realizar rescates".

"Tenemos el jueves y domingo por la tarde libres, además de un día entero al mes. Intento salir a la montaña una vez a la semana. Mi última escalada fue en la *Panxa del Bisbe*, un cuarto grado, con el novicio al que estoy entrenando", contaba el martes. Su aventura más exigente se remonta a sólo dos años atrás cuando ya había cumplido los 65 y atacó la *Boy-Roca de L'Elefant*, "una vía de sexto grado muy aérea, comparable a encaramarse a una cornisa". "Un día te matarás", le dicen los hermanos de la comunidad, a lo que él responde que son más peligrosas las carreteras de asfalto. Oranias también ha probado la *Easy Rider* y, por supuesto, la emblemática aguja del Cavall Bernat.

Para Oranias la escalada es "un baño de naturaleza en dimensión vertical". Por eso alerta del daño que la presión humana está provocando en un entorno divino. ●

VEA EL VIDEO DE LOS HERMANOS POU EN LA VÍA "TARRAGÓ" EN www.lavanguardia.com